

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Det foreliggende lovforslag indgår som led i de aftaler på det økonomisk-politiske område, der dannede grundlag for regeringsomdannelsen i slutningen af august i år.

Som led i disse aftaler foreslås en række lovbestemmelser om regulering af forskellige statstilskud m. v. til kommuner og amtskommuner, hovedstadsrådet, det kommunale momsfond og det færøske hjemmestyre ændret.

Tyngdepunktet i lovforslaget udgøres af et forslag om ophævelse af bruttofaktorindkomstreguleringen af statens tilskud efter objektive udgiftsbehovskriterier til amtskommuner og kommuner. De øvrige forslag har karakter af konsekvensændringer som følge af dette forslag.

Ændring af lov om generelle tilskud til amtskommuner og kommuner.

Spørgsmålet om bruttofaktorindkomstregulering af tilskuddene efter objektive udgiftsbehovskriterier er senest behandlet af folketinget i folketingsåret 1976-77, 2. samling, jfr. folketingsdende spalte 74, 345-351, 668, 669 og 808-9, tillæg A spalte 663, tillæg B spalte 33, tillæg C spalte 13.

Siden finansårene 1973-74 og 1975-76 har staten ydet tilskud efter objektive udgiftsbehovskriterier til henholdsvis kommuner og amtskommuner (jfr. lov nr. 294 af 9. juni 1971 om ændring af forskellige lovbestemmelser om tilskud til og udlicning mellem kommunerne og § 5 i lov nr. 379 af 13. juni 1973 om generelle tilskud til amtskommuner og kommuner).

Tilskuddene ydes for 3-årige perioder ad gangen, således at tilskuddet for periodens første finansår fastsættes af indenrigsministeren med tilslutning fra folketingets finansudvalg. For hvert af periodens følgende to finansår reguleres tilskuddet i overensstemmelse med ændringerne i bruttofaktorindkomsten. Endvidere kan indenrigsministeren med tilslutning fra folketingets finansudvalg ved ændringer i udgifts- og opgavefordelingen mellem staten, amtskommunerne og kommunerne forhøje

eller nedsætte tilskuddene inden for den 3-årige periode. Såfremt der ikke var tale om sådanne ændringer i perioden, ville tilskuddene med andre ord alene blive reguleret i overensstemmelse med ændringerne i bruttofaktorindkomsten. Rent faktisk har der i hele perioden siden tilskuddenes indførelse været tale om årlige reguleringer ikke blot som følge af ændringer i bruttofaktorindkomsten, men også af ændringer i udgifts- og opgavefordelingen mellem staten, amtskommunerne og kommunerne, jfr. eksempelvis akt 287 af 1. marts 1978, hvori folketingets finansudvalg senest har tiltrådt den endelige fastsættelse af tilskuddene.

Kommunernes og amtskommunernes merudgifter ved de omlægninger af byrde- og opgavefordelingen, der er gennemført op igennem 1970'erne, er i det væsentlige blevet kompenseret kommuner og amtskommuner gennem tilskuddene efter objektive udgiftsbehovskriterier, hvis samlede pulje består af de nedsatte eller bortfaldne tidligere statsrefusioner og tilskud samt af de statsbesparelser, der er opnået ved de gennemførte opgaveomlægninger. Denne pulje, som er dannet i takt med de nævnte omlægninger, er dernæst – efter de ovenfor omtalte regler – årligt blevet reguleret i takt med ændringerne i bruttofaktorindkomsten, fra 1. april 1977 alene bruttofaktorindkomsten for den private sektor, jfr. lov nr. 120 af 23. marts 1977 om ændring af forskellige lovbestemmelser om tilskud til amtskommuner og kommuner.

Det foreliggende lovforslag tilsigter ingen ændringer i de principper, hvorefter de nævnte tilskudspuljer som følge af ændringer i byrde- og opgavefordelingen hidtil er blevet opgjort, men alene en ændring af reguleringsmekanismen for puljerne.

Som følge af selve opgørelsesformen for bruttofaktorindkomsten reguleres tilskuddene i dag på grundlag af en udgiftsudvikling (i den private sektor), der ligger to år forud for det år, hvori tilskud ydes. Dette indebærer en uhensigtsmæssig binding af meget store tilskudsbeløb til en reguleringsmekanisme, der ikke afspejler ændringerne i vilkårene for den kommunale og statslige udgifts- og finan-